

UNIVERSITÄTS-
BIBLIOTHEK
PADERBORN

Vniuersa Theologia Scholastica, Speculatiua, Practica

Ad methodum S. Thomæ, quatuor Tomis comprehensa

Tanner, Adam

Ingolstadii, 1626

Dubium I. An, quid, & quotuplex sit Reprobatio, & quo modo ad præstinatione[m] se babeat.

[urn:nbn:de:hbz:466:1-72856](https://nbn-resolving.org/urn:nbn:de:hbz:466:1-72856)

v. 16. Ipse spiritus testimonium reddit, quod sumus filij Dei. Item libenter, & cum interno quodam gustu audire seu legere Verbum Dei, iuxta illud Ioann. 8. v. 47. Qui ex Deo est, verba Dei audit. Ioann. 10. vers. 27. Oves meæ vocem meam audiunt, & sequuntur me; de qua re Gregorius homil. 18. in Euang.

14

Specialissima autem signa sunt, magna & diuturna cum Deo familiaritas in oratione, alijsque rebus agendis; mortificatio quasi perfecta passionum; insignis huius vitæ ac mundi sui que contemptus ac despicientia; flagrans & firmatus erga Deum amor; desiderium ardens multa pro Christi nomine perpetuendi; quibus adnumerari etiam subinde possunt miracula, donum prophetiæ, aliaque gratiæ gratis data; si cum pietate vitæ coniungantur, qualia indicia in S. Augustino, S. Francisco, S. Dominico, S. Ignatio, alijsque Sanctis eximie eluxerunt, &c. qui de se dicere poterant Apostolicum illud; *Viuo ego, iam non ego, vivit verò in me Christus.* Itē, *Mihi vivere Christus, & mori lucrum.* Item Dauidicum illud; *Quid mihi est in celo, & a se quid volui super terram, &c.*

Quod verò hæc signa, siue adsint, siue absint,

nulli mortalium salutis spem & facultatem adimant, ex eo patet, non solum quia nemo ferè est, saltem ex Christianis, qui non vnum aut alterum, eiusmodi prædestinationis signum habeat, saltem remotum; sed etiam quia esse sit peccator maximus, & re ipsa nunc omni prædestinationis signo destitutus, facile tamen est Deo subito honestare pauperem, vt de latrone, & Paulo diximus. Idem constat de gentilibus in medijs Indijs constitutis, qui subito nonnunquam, & admirandis modis ad salutem perducuntur. Et cum bona vita, & conscientia, aliisque virtutes, & perfectio Christiana, in hominis potestate, cum diuina gratia, quæ nulli denegatur, sita fiat, facile constat, posse ac debere insuper omnes eò conitari, vt potissima prædestinationis signa in se vel maxime emiteant; quod ad solatium & salutis studium satis omnibus esse debet. Infallibilia enim signa nemo expectare debet, nec querere; cum extra specialem Dei reuelationem (qualis vix sine temeritate postulari à quoquam potest) sint nulla, vt antea dictum. Atque hæc de diuina Prædestinatione satis, nunc de Reprobatione agendum.

QVÆSTIO VII.

De Reprobatione diuina.

S. Thomas I. p. q. 23. a. 3. & 5.

Absoluetur hæc quæstio quinque dubitationibus. I. An, quid, & quotuplex sit reprobatio; & quo modo ad prædestinationem se habeat. II. Quinam sint effectus reprobationis. III. An & quæ sint causæ totius reprobationis; præsertim ex parte reprobis. IV. Quo ordine ac processu in mente diuina fiat reprobatio; siue ipsos actus eius inter se, siue eam cum prædestinatione conferamus. V. An & quomodo reprobatio sit certa; & simul cum libertate arbitrij consentiens. Quæ omnia suppositis ijs, quæ de prædestinatione hæcenus differimus, breuiter expediri possunt.

DVBIVM I.

An, quid, & quotuplex sit Reprobatio: & quo modo ad Prædestinationem se habeat.

S. Thomas I. p. q. 23. a. 3.

Reprobi, quasi reprobati & reiecti à Theologis dicuntur omnes homines, vel Angeli, qui gehennæ addicuntur, aut beatitudinem non consequuntur, iuxta Apostolum 1. Corinth. 9. v. 27. & 2. Corinth. 13. v. 5. 6. & 7. Heb. 6. ver. 8. tamen si alioquin in Scriptura Eccli. 9. v. 11. Rom. 1. v. 28. 2. Timoth. 3. v. 8. Tit. 1. v. 16. hoc nomen communiter omnibus improbis tribuatur. Vocantur ijdem etiam *vasa in contumeliam*, Rom. 9. vers. 21. 2. Timoth. 2. v. 20. item, *vasa iræ* Rom. 9. v. 22. Vocantur quoque à Theologis absolute *præfuiti*, communi generis nomine, ob imperfectionem, eis idcirco quasi appropriato, quod præsentia tan-

tum diuina in eos, non etiam, vt in electos, peculiaris illa approbatio, seu amor voluntatis diuina feratur.

Differt non nihil secundum modum appellandi reprobatio à prædestinatione, quod hæc proprie & formaliter non est nisi actiua in ipso prædestinante; à qua per solam denominationem extrinsecam aliquis dicitur prædestinatus; reprobatio autem, quia generatim non solum actum in mente reprobantis, sed etiam actionem transeuntem ac passionem in reprobante significat; dicitur enim & lapis ab ædificante reprobati, non solum dum mente velut inutilis ad ædificium designatur,

sed

sed etiam dum manu & actione externa, à lapidibus ad ædificium delectis, rejicitur; idcirco reprobatio alia dicitur actiua, alia passiuæ; quæ prioris quidam effectus est. In præsentem tamen loco, cum de prædestinatione absolute sermo est, actiua immanens solum intelligitur, quæ in reprobante est, non passiuæ. His circa quid nominis suppositis, ad propositam dubitationem sequentibus assertionibus ordine respondemus.

Assertio I. Reprobatio seu reiectio actiua immanens ab æterna gloria, propriè ac intrinsecè Deo conuenit. Ita communis Doctorum cum Magistro in 1. d. 40. & S. Thomæ hic q. 23. a. 3. contra Aureolum, in 1. d. 41. q. 1. a. 3. propositio. 4. quæ eam propriè in Deo esse negat: eò quod odiù, abominatio, & detestatio, non sint propriè in Deo. Sed fundamentum hoc, non minus quam ipsa assertio, falsum est, ut patet ex dictis disp. 2. q. 10. dub. 1. & ex comuni etiam notauit Suarez lib. 5. de prædest. c. 1. n. 4. Ratio assertionis est. Quia Deus ipse est, qui actu interno mentis suæ, tum homines, tum Angelos rejicit & excludit à gloria statuens scilicet efficaci voluntate seu decreto, ut quidam ex illis ad gloriam non perueniant, sed damnentur. Huc spectat illud Rom. 9. versu 13. *Iacob dilexi; Esau autem odio habui.*

Assertio II. Reprobatio actiua, de qua loquimur, non minus quàm prædestinatio, est actus quidam liber mentis diuinæ, intellectus ne formaliter ac præcipuè, an voluntatis, non secus controuertitur, ac de prædestinatione dictu q. 2. dub. 2. conuenienter tamen S. Thomæ hic q. 23. a. 2. & 3. & comuni Theologorum sententiæ ibidè relata, dicendum est, eam præcipuè ac formaliter esse actû diuini intellectus. Ita præter auctores ibidem citatos, asserit etiam Suarez hic lib. 5. de prædest. c. 2. licet de prædestinatione, ut vidimus, aliter locutus sit. Ratio est. Quia contraria sunt in eodem subiecto, eiusdemque generis: cum ergo prædestinatio sit formaliter actus intellectus, non voluntatis, id pariter etiam de reprobatione, quæ ei contrariè opponitur, sentiendum est: esto per actum voluntatis adiunctum nonnunquam explicetur, ut patet cit. loco Rom. 9.

Assertio III. Actus ille diuini intellectus, qui Reprobatio dicitur, seruata proportione, eodem modo explicandus est, ut superius q. 2. dub. 2. de prædestinatione diximus: nimirum esse iudicium quoddam practicum, re ipsa quidem ad scientiam simplicis intelligentiæ pertinens, quo nimirum iudicatur bonum ac conueniens, hunc vel illum ob sua peccata damnari, seu excludi à beatitudine &c. verum non nudè, sed ut approbatum efficaciter per voluntatem; qua ratione scientiam approbationis (quæ causa rerum est) dici ibidem notauimus. Vnde reprobatio, inquit S. Thomas, hic quæst. 23. art. 3. *non nominis præscientiam tantum, sed aliquid addit secundum rationem; sicut & prouidentia. Sicut enim prædestinatio includit voluntatem conferendi gratiam & gloriam; ita reprobatio includit voluntatem permitte[n]di aliquem cadere in culpam, & inferendi damnationis penam pro culpa.*

Assertio IV. Reprobatio, non secus ac prædestinatio, pars quædam est diuinæ prouidentia,

non quidem subiectiua, sed obiectiua, & quasi integrans, ut de prædestinatione dictum quæst. 2. dub. 3. Ita cum S. Thomæ cit. quæstio. 23. art. 3. Suarez lib. 5. capit. 2. numero 5. & alij, quos in eandem sententiam de prædestinatione loc. cit. citauimus, tamen nonnulli sentiant, esse partem subiectiuam, ut ibidem dictum. Ratio S. Thomæ est. Quia ad prouidentiam pertinet, permittere aliquem defectum in rebus, quæ prouidentia subduntur, ut supra dictu est. Vnde cum per diuinam prouidentiam homines in vitam æternam ordinentur, pertinet etiam ad diuinam prouidentiam, ut permittat aliquos ab isto fine deficere. Et hoc dicitur reprobare. Sic igitur, sicut prædestinatio est pars prouidentia, respectu eorum, qui diuinitate ordiuntur in æternam salutem; ita reprobatio est pars prouidentia, respectu illorum, qui ab hoc fine decidunt. Accedit, quod ad bonum prouisorem spectat, non tantum remunerare bonos, sed etiam punire malos; quorum primum est effectus prædestinationis; hoc vero reprobationis.

Assertio V. Reprobatio actiua, celebri, vetera, & antiquis Theologis optimè perspecta diuisione, alia est & dicitur negatiua; & secundum quid talis, puta formaliter consistens in sola omissione seu negatione gratiæ electiouis, siue ad gratiam, siue ad gloriam; alia positiua, quæ simpliciter talis dicitur, consistens in actu positiuo, quo aliqui velut indigni excluduntur siue à gloria, siue etiam à gratia congrua. Hæc assertio est contra quosdam recentiores Theologos, assertores prædestinationis ad gloriam ex meritis, qui, ut oppositam sententiam exorsam reddant, aiunt, eam hæc etiam ex parte, dum reprobationem aliam positiuam, aliam negatiuam facit, rem nouam, & veteribus Patribus ac Theologis inauditam tradere; quasi nihil ipsi de reprobatione negatiua docuerint; quod falsum esse ex sequentibus patebit.

Primo enim Magister sententiarum & Scholasticorum antiquissimus, in 1. dist. 41. apertè docet, obdurationis quidem & damnationis ex parte hominis dari causam & meritum; reprobationis vero nullam dari causam siue meritum. Sic enim ait lit. A. *Si autem querimus meritum obdurationis & misericordie, obdurationis meritum inuenimus; misericordie autem meritum non inuenimus.* Et paulo post: *Misericordia, inquit, nullam aduocat meritum; obduratio uero non est sine merito. Et misericordie uerbo hic accipitur prædestinatio; & præcipue prædestinationis effectus; obdurationis uero non ipsa æterna Dei reprobatio, quia eius nullum est meritum, sed gratiæ priuatio siue subtractio, quæ quodammodo est reprobationis effectus.* Et infra lit. D. ait: *Elegit ergo eos quos uoluit gratuita misericordia, &c. Ita etiam reprobauit quos uoluit, non propter futura merita, quæ præuideret; ueritate tamen relictissima, & à nostris sensibus remota.*

Quæro, de qua reprobatione his locis loquatur Magister, an de positiua illa, quæ æternæ damnationis preparatio est; certè hoc dici non potest, nisi uelimus Magistro Caluini errorem tribuere; quasi uenisset, Deum solo suo arbitratu, ante præuisionem meritorum, destitisse quosdam ad æternam damnationem: necesse est ergo, ut Magister his locis agat de reprobatione negatiua, cui nullam

dari causam ex parte reprobī, inferius dub. 4. videbimus. Interim tamen etiam positiuam reprobationem Magistro incognitam non fuisse, constat ex dist. 40. lit. D. ubi ait, *Reprobatio est conuersio intelligenda est, præsentia iniquitatis quorundam, & præparatio damnationis eorundem.* Certè præparatio siue decretum damnationis in Deo, non fuit ante præuisionem peccati & meritorum. Necessariò ergo apud Magistrum admittenda est duplex reprobatio; vna quæ vocat *præparationem damnationis*, quæ supponit præsentiam iniquitatis; altera quæ præcise consistit in negatione gratiæ congruæ, seu quod idem est, in permissioe ac derelictione finali in aliquo peccato mortali; cuius nulla datur causa: quarum illa reprobatio positua est, hæc negatiua.

9 Sed & S. Thomas hic q. 23. art. 3. non obscure vtramque prædestinationem, tam positiuam, quæ negatiuam indicat; quando duobus modis reprobationem describit, quorum vnus proprie non nisi reprobationi negatiuæ, alter positiuæ conuenit. Ita enim loquitur ibidem in corp. [Cum per diuinam prouidentiam homines in vitam æternam ordinentur, pertinet etiam ad diuinam prouidentiam, vt permittat aliquos ab isto fine deficere. Et hoc dicitur reprobare.] Itaque reprobatio secundum S. Thomam, vno quodam sensu, est permissio Dei, qua permittit aliquos ab vltimo fine deficere: quæro, an hæc permissio sit reprobatio positua, seu decretum posituum æternæ damnationis. Certè hoc nemo dixerit. Est ergo, vt verba ipsa indicant, reprobatio solum negatiua, quandoquidem permissio vt sic defectum vel ab vltimo fine, solam negationem formaliter significat. Et nihilominus tamen idem S. Thomas ibidem infra reprobationis posituæ mentionem & descriptionem nequaquam prætermisit, cum ait; *Reprobatio includit voluntatem permittendi aliquem cadere in culpam, & inferendi damnationis penam pro culpa.* Rursum reprobationem negatiuam indicat idem sanctus Thomas ibidem ad 1. cum ait: *In quantum Deus quibusdam non vult hoc bonum, quod est vita æterna, dicitur eos habere odio, vel reprobare.* Reprobationis vero posituæ meminit resp. ad 2. ubi ait: *Reprobatio nõ est causa eius, quod est in præsentia, scilicet culpa, sed est causa derelictionis à Deo. Est tamen causa eius, quod rediditur in futuro, scilicet pena æterna.* Similia habent Ægidius & Richardus in 1. d. 40. & 41. qui ante Scotum prædestinationem gratuitam ad gloriam docuerunt, vt dictum supra q. 5. dub. 3.

10 Post hos verò eandem distinctionem duplicis prædestinationis, non quidem à se primùm excoGITATAM, sed ab antiquis Scholasticis acceptam, vt vidimus, multò clarius & apertius tradidit Scotus in 1. dist. 41. quæst. vn. §. *Contra istud*, cum sibi hanc proposuisset difficultatem: [Petrus & Iudas æquales in naturalibus, voliti à Deo in esse, existentia, in illo instanti, in quo offeruntur voluntati diuinæ in existentia naturali, & æquales, Deus per te primo vult Petro beatitudinem, quæro tunc, quid vult Iudæ? Si damnationem, habetur propositum, quia tunc reprobat sine omniratione; si beatitudinem, ergo prædestinat Iudam.] Ad eam difficultatem his verbis responde-

Scotus: [Dici potest, quod in isto primo instanti, nihil vult Iudæ; sed tantum est ibi negatio volitionis gloriæ; & similiter quasi in secundo instanti natura, quando vult Petro gratiam, adhuc nullus actus posituus voluntatis diuinæ est circa Iudam; sed tantum negatiuus. In tertio instanti, quando vult permittere Petrum, esse de massa perditionis, siue dignum perditione; & hoc siue propter peccatum originale, siue actuale, tunc vult, permittere Iudam simili modo esse filium perditionis: & hic est primus actus posituus informis quidem circa Petrum & Iudam; sed ex isto actu est istud verum, Iudas erit finaliter peccator, positus illis negationibus, scilicet quod non vult sibi dare gratiam, nec gloriam. In quarto instanti offertur Iudas, vt peccator finaliter voluntati diuinæ, & tunc ipse vult iuste punire & reprobare Iudam.] Ita Scotus.

Tantum verò abest, vt hæc doctrina Scoto posita in 1. d. 47. quæst. vn. displicuerit, vel ab eo fuerit vilo modo retractata, vt etiam ibidem fuerit non leuiter confirmata. Explicans enim, an & qualem in Deo actum ponat permissio peccati, ex ipsa non electione Iudæ ad gloriam, ita loquitur: [Permissio est signum voluntatis diuinæ: huic autem non correspondet aliquid in ipsa voluntate diuina, nisi non velle prohibere illud fieri, siue non velle: quod est negatio actus diuini positui, & per consequens non est actus posituus. Et quod dicitur volens sinere, hoc potest intelligi, non quod habeat velle rectum circa illud quod permittit, sed actum reflexum. Offertur enim voluntati suæ hunc peccatum vel peccare; primo voluntas eius circa hunc non habet, velle: velle enim ipsum habere peccatum non potest: secundo potest intelligere voluntatem suam non volentem hoc, & tunc potest velle voluntatem suam non velle hoc; & ita dicitur volens sinere, & voluntariè permittere. Sicut ex alia parte præsentato sibi Iudæ, primo Deus habet, non velle sibi gloriam, & non primo nolle; secundum illam positionem dist. 41. & potest tunc secundo se reflectere super istam negationem actus, & velle eam: & ita volens, siue voluntariè non eligit Iudam finaliter peccatum; & non, in electionem gloriæ; sed, non volitionem gloriæ.]

Quo loco vides Scotum referre & repetere, atque etiam approbare doctrinam illam de reprobatione negatiua traditam dist. 41. Adicit vero nihilominus, tamen Deus in primo illo signo, quo non vult gloriam Petro, vt sic nullum actum posituum habeat, in qua re etiam proprie & formaliter consistit reprobatio negatiua, vt dictum, nihilominus Deo, in posteriori quodam signo rationis, supposita iam apprehensione & cognitione eiusdem negationis, rectè tribui volitionem positiuam quasi reflexam, non super actum posituum, sed super negationem prædictam actus positui, qua nimirum Deus velit ipsam illam negationem, non quod formaliter reprobatio negatiua consistat in illo actu posituo, sed quod con comitanter seu potius consequenter ad eam se habeat. Qua de causa etiam in ipsa assertionedixi, reprobationem negatiuam consistere in sola

omissi-

omissione seu negatione gratiæ electionis; ut nimirum simul significarem, non repugnare interim ipsi actum positivum concomitantem, aut consequentem quasi reflexum, quo ipsa negatio hæc Deo positivè voluntaria sit, ut inferius dicetur.

12 Eandem verò distinctionem duplicis prædestinationis tradunt communiter Scotistæ cæteri, speciatim Bassolis distinct. 41. quæst. unica art. 4. Tartaretus ead. dist. 41. quæst. vn. Lychetus ibidem, Franciscus de Mayronis ead. dist. 41. quæst. 4. ubi citat etiam Augustinum, item Bargius dist. 12. quæst. 2. & dist. 41. q. vn. Nec ab his dissentit Brulefer dist. 40. a. 2. q. 2.

Eandem denique assertionem necessario sequuntur omnès illi, qui docent. prædestinationem electo: um factam esse ante præuisionem meritum, ut mox dicitur: speciatim autem ex recentioribus ita docent Cordubal. 1. q. 56. opin. 5. Bellarminus l. 2. de grat. c. 16. Suarez l. 5. c. 4. & 5. & fatetur etiam inter Thomistas admodum receptam, Vasquez d. 95. c. 2. n. 7. Eadem est sententia S. Augustini, & aliorum, quos citabimus dub. 3. dum docent, reprobationis nullam dari causam ex parte reprobis; quod non nisi de reprobatione negatiua intelligi potest.

13 Vnde etiam probatur assertio. Primò ex Scriptura, quæ docet, Deum ante præuisionem meritum, & dilexisse Iacob, & odio habuisse Esau; quorù illud ad prædestinationem Iacobi; hoc ad reprobationem Esau non quidem positivam, sed negatiuam pertinet, ut dicemus. Secundò ex simili doctrina S. Augustini dub. 3. referenda. Tertio ratione. Nam si Deus ante omnem præuisionem meritum, tum ad gratiam, tum ad gloriam prædestinavit electos; necessario fatendum est, cæteros in eo signo non prædestinasse. Si enim prædestinasset, iam nulli forent reprobi. Ergo vel positivo decreto eos damnandos censuit; & hoc dici non potest; Deus enim neminem damnat absque meritis; aut certe solum negatiuè se habuit, non eos prædestinando, seu non volendo eis gloriam: esto consequenter hanc ipsam negationem actu quodam voluntatis quasi reflexo voluerit, de quo infra. Quo concessio, habetur intentum. Et hæc est ratio Scoti: quæ sanè dissolui prius non potest, quam prædestinatio ante præuisa merita tam ad gratiam quam ad gloriam euertatur: quod nemo faciat.

14 Huc spectat, quod ipsimet aduersarij, quod ad rem ipsam attinet, reprobationem eiusmodi negatiuam saltem à gratia necessario admittere debent. Fatentur enim ipsi prædestinationem ad gratiam congruam factam esse ante omnem præuisionem meritum; quæ ergo in eo instanti, quo electis prædestinavit gratiam congruam, quomodo se habuit erga reprobos: an absoluto decreto positivo voluit eos ad hanc poenâ damnare, ut velut indignos excluderet à gratia congrua? Quomodo autem velut indigni hac poena multari poterant, in quibus nulla de meritorum præuisio antecessit? Si autem solum quasi negatiuè se circa illos habuit, non volendo scilicet eosdem prædestinare seu præeligere ad gratiam congruam, esto

simul voluerit etiam hanc eiusdem actus negationem, ut antea in simili diximus, habetur intentum; nimirum Deum in eo instanti reprobasse illos à gratia congrua reprobatione negatiua.

15 Secundò iidem authores apertè docent, reprobationem inadæquatè duobus modis accipi: primò pro sola ad poenas æternæ damnationis prædestinatione; secundo, p permissione ac derelictione finali, in aliquo peccato originali, vel actuali; & illius quidem dicunt dari causam; huius nullam: quid autem est hæc derelictio, cuius nulla datur causa, nisi reprobatio negatiua? Certè Suarez loc. cit. negationem gratiæ congruæ, in qua derelictio consistit, absolutè ad reprobationem negatiuam pertinere asserit: & ipsa permissio & derelictio per se nihil positivum sonant, sed solam negationem. Datur ergo reprobatio negatiua; præter positivam, qualis utique est destinatio ad poenas æternæ damnationis. In quem sensum etiam Vasquez disp. 95. cap. 5. n. 22. cum retulisset eorum Doctorum sententiam, qui docent, reprobationis à gratia, quam ipsi, inquit, permissiuam (siue negatiuam) dicunt, non dari causam ex parte ipsius reprobati, subiungit: Hoc tantum in eorum sententia mihi non probatur, quod asserunt, circa negationem gratiæ congruæ, & permissionem peccati, DEVM se habuisse negatiuè. Agnoscit, ergo Vasquez reprobationem permissiuam; modo non negetur, DEVM positivè etiam eam permissionem seu negationem voluisse, quod nos etiam dicemus assert. 6.

16 Omitto quod nonnulli ex iisdem authoribus apertè agnoscunt, Deum in aliquo instanti negatiuè se habuisse quoad voluntatem efficacem gloriæ erga reprobos. Ita enim docet Vasquez disp. 95. cap. 2. num. 9. ubi ait: [Quare circa reprobos per illa varia instantia, sic exultimo voluntatem Dei se habuisse. In primo quidem instanti positivè illis desideravit beatitudinem, sed affectu simplicis complacentiæ, &c. sed quod attinet ad actum efficacem voluntatis, in eo instanti negatiuè se habuit Deus erga reprobos: primum quia tunc non voluit excludere à regno; nam si dicamus, tunc excludere voluisse, plura sequuntur absurda: tum etiam quia non voluit non excludere; si enim efficaciter voluisset non excludere, reuera beatitudinem consequerentur.] Ita Vasquez. Ex quibus satis probata relinquatur hæc diuisio reprobationis; quæ in re negari vniuersim à nemine potest.

17 Est autem diuisio hæc analogi in analogata, non solum quod ad ens, & negationem entis nihil est commune vniuocum; sed etiam quia reprobatio negatiua à gloria, non est absoluta & simpliciter dicta reprobatio, sed tantum secundum quid; cum eà etiam supposita adhuc sit locus prædestinationi in posteriori instanti, ut dictum quæstion. 5. dub. 4. An verò idem dicendum sit de reprobatione negatiua à gratia congrua, dicitur dub. 4.

Ex quibus etiam facilè patet responsio ad argumentum contrariæ sententiæ. Aiunt, per reprobationem negatiuam tribui DEO agendi, seu potius non agendi modum imperfectiorem, quam qui diuinam deceat voluntatem, nimirum

vt circa tā multas creaturas hæreat suspensa vel otiosa: p̄sertim si nō in ipso statim illo signo indiuisibili asseratur Deus habuisse voluntatem positiuā, qua voluerit negationem, vt ex Scoto retulim⁹. Respondetur enim cum Vasquez loco citat. negando assumptum. [Neque vero, inquit, Vasquez, contra hoc est id, quod alibi diximus, DEVS ab æterno non se habuisse negatiuē circa ea, quæ in tempore non sunt futura, sed expressè voluisse ea non esse. Hoc enim non intelligitur de quouis signo & instanti rationis; sed de vno aut altero; ita vt nihil in tempore non futurum sit, quod non voluerit DEVS expressè non esse: & ita reprobos non consequi gloriam, Deus expressè ab æterno voluit, sed non in primo instanti, in quo nondū considerauit peccata, ob quæ solum voluit ipsos à regno celorum excludere. &c. Et sanè nisi ordo inter actus diuinos prorsus negetur, negari non potest, varia assignari posse instantia rationis, in quibus Deus circa hoc vel illud obiectū, secundum voluntatem efficacē, negatiuē se habuerit. Plura assertio sequent.

18

Assertio VI. Tametsi quidem, vt dictū, reprobatio negatiua formaliter nullū includat actū positiuū, concomitanter tamen, seu potius consequenter trahit secum actum diuinæ voluntatis quasi reflexum, quo eadem illa negatio positiuē volita est: qui actus tamen ratione posterior sit prædicta negatione, eumq; supponat, moraliter tamen computatur quasi vnum quiddā cum ipsa negatione; vtpote eam ipsam solū positiuē voluntariam reddens; neq; vllum alium peculiariē effectum habens circa reprobos diuersum ab ipsa negatione: idemq; moraliter est, non velle alicuius prælectionem ad gratiam, vel gloriam; & velle eam ipsam non prælectionē ad gratiam vel gloriam: quo fit etiam, vt in ordinatione ac serie variorum actuum diuinæ voluntatis, quos Deus habet respectu reproborum & prædestinatorum, non soleat in proprio & peculiari ordine collocari.

Prior pars est Scoti, cit. dist. 47. Suarez cit. c. 4. n. 5. & communis aliorum, quos retulimus. Ratio est. Quia ad maiorem quandam perfectionem agendi diuinæ voluntatis pertinet, tum vt negatio illa sit directæ ac positiuē voluntaria; tum vt voluntas diuina non habeat se merè negatiuē circa ea obiecta, quæ reipsa non facit, sed potius vt positiuē velit ea non fieri, vt ex Vasquio vniuersim retulimus.

19

Posteriorem partem declarauimus iam antea ex mente Scoti: à quo reipsa non differt Suarez loc. cit. licet absolute voluntatem illam negationis in eodem instanti cum negatione constituat: fit enim hoc ob dictam causam; licet alioqui illa voluntas quasi reflexa negationis, eā sit vtiq; secundum rationem posterior, vt ex Scoto vidim⁹. Siquidem etiam alia instantia, secundum quæ actus diuinæ mentis ordinantur, non ita omnia planè indiuisibilia sunt, quin subinde plures actus diuinæ mentis, quandam adhuc inter se subordinationem habentes, saltem tacitè comprehendant; qui tamen propterea seorsim & in diuersis instantibus non constituuntur, quia cum nullum

diuersum obiectum, aut effectum habeant, moraliter sub alijs comprehenduntur. V. G. siue dicatur Deus in primo instanti voluisse gloriam: in secundo gratiā & merita seu media prædestinati, vel è contrario; negari non potest, inter vtrumq; instans intercessisse scientiam visionis, circa turitionē effectus prius voliti; quando hæc imediatè subsequitur actū practicū diuinæ mentis, priusquam hæc ad aliud nouū obiectum terminetur. &c. Et idem de alijs actibus practicis dicendū.

Assertio VII. Verius est, ad reprobationē positiuā spectare non tantū perpetuā damnationem, seu exclusionē positiuam à gloria; sed etiā obdurationem presè sumptam; qua quis velut indignus ob peccata præcedentia positiuē reijcitur & excluditur à gratia congrua. Hanc assertionem, colligo ex mente Magistri, S. Thomæ, & Scoti; eiusq; asseclis superius relatis, qui formalem voluntatem puniendi, tendentem ac spectantem ad æternam damnationem reprobi, ad reprobationem positiuam spectare indicant, vtpote quam à negatiua reprobatione eō etiam in primis distinguunt, quod illius detur causa, huius nulla: ac verò decreti obdurationis, de qua loquimur, datur causa & ratio ex parte obdurati, nimirū peccata eiusdē præcedentia reprobationē, vt ex Magistro vidim⁹, & magis patebit dub. 3. Et sane reprobari lapis ab ædificante positiuē dicitur, nō solum qui reijcitur positiuē ab applicatione ad ædificium, sed etiam qui velut indignus aut ineptus reijcitur à politione & præparatiōe prætia ad ædificium. Idem in ciuilibus dignitatibus seu officijs accidit. Alia est negatio simplex gratiæ congruæ, seu à peccato præseruantis, seu à peccato primo liberantis, quæ nullam habet causam ex parte reprobi, vt dicitur. Atq; hæc proinde oppositio tanquam comunis, & menti Scoti ipsiq; nominibus accommodatior magis placet, quā illa Suarez lib. 5. c. 4. vbi ad reprobationem positiuā putat pertinere solum reiectionem & exclusionem à gloria: qua ratione dicendum foret, non solum reprobationem positiuam; sed ex parte etiam negatiuam habere causam ex parte reprobi, cuius ipse tamen oppositum ibidem tradit capit. quinto.

20

Assertio VIII. Reprobatio positiuā est actus iustitiæ diuinæ; reprobatio negatiua non item, sed occulti iudicij Dei & inscrutabilis providentiæ. Est communis Doctorum, quos pro assert. 5. citauim⁹, & sumitur ex Augustino lib. de corrept. & grat. c. 13. Ratio est. Quia ad reprobationē positiuā spectat illatio vindictæ seu pœnæ p̄ peccatis, quæ est actus iustitiæ vindicatiuæ in Deo: cum fiat ob demerita reprobi, reprobatio autē negatiua nō habet causam ex parte reprobi, sed fit p̄ arbitratu Dei nō iniusto quidē consilio, sed occulto vt dicitur dub. seq.

21

Assertio IX. Reprobatio positiuā prædestinationi opponitur contrariè; negatiua autem per se formaliter accepta contradictoriè. Colligitur in simili ex Vasquez disp. 95. cap. 5. n. 22. & Suarez lib. 5. de prædestinat. cap. 2. num. 4. & patet ex dictis. Quia vel prædestinatio declaratur per actum diuinæ voluntatis, quo DEVS ab æterno alijs quibus voluerit gratiam & gloriam, vel per actum

intelle-

intellectus, quo decreverit aliquibus conferre gratiam & gloriam, reprobatio positiva semper modo contrario circa eadem obiecta versatur; ut nimirum ex parte voluntatis sit hic actus Dei, Nolo hunc vel illum admittere ad gratiam congruam, vel gloriam; ex parte intellectus, Decerno & statuo, ut hic non admittatur ad gratiam congruam, vel gloriam. E contrario reprobatio negativa cum per se & formaliter sit solum negatio actus præelectionis seu prædestinationis diuinæ, tum ad gratiam, tum ad gloriam, non potest aliter prædestinationi opponi, quam contradictoriè.

22 Nec obstat, quod Molina hic quæst. 23. art. 3. docet, reprobationem directè opponi non prædestinationi, sed approbationi, qua quis dignus iudicatur gloria, cum proposito eam conferendi: ipse enim prædestinationis nomine solum intelligit destinationem seu præordinationem mediorum ad gloriam; nomine reprobationis autem solum reiectionem & exclusionem à gloria ob præuisam indignitatem & demerita: quæ ex dictis refutata manent.

Dubitari hic potest, an reprobatio negativa à gloria, in primo instanti facta, iuxta Scotum; uti & reprobatio negativa à prima gratia congrua electorum propria in secundo instanti facta, contineat absolutam reiectionem siue à gloria, siue à gratia; ita ut in sensu composito, impossibile sit, ita reprobatum in aliquo posteriori instanti prædestinari vel ad gloriam, vel gratiam congruam.

23 Respondeo, suppositis ijs, quæ supra quæst. 5. dub. 4. assertio. 4. docuimus, quod ad gloriam quidem attingit, reprobationem negativam à gloria, in primo instanti factam, nec formaliter, nec virtualiter esse aut continere absolutam reiectionem à gloria; quia non obstante ea reprobatione negativa, Deus posset reprobum prædestinare tum ad gratiam congruam in secundo instanti: tum etiam supposita in tertio instanti præscientia perseverantia finalis, ad gloriam, in quarto instanti, ut præter Suarez lib. 1. de prædestinat. capit. 12. numero 16. apertè tradunt Marfilus, in 1. quæst. 41. articulo 2. & ex mente Scoti, cum Lychero, Bargius in 1. distinct. 41. quæst. vn. ubi ait: *Dices, utrum Deus posset in tertio signo prædestinare Iudam, supposito hoc, quod in primo & secundo signo nihil circa eum voluerit, Respondet hic Lycherus, quod sic; & rationem ego talem assigno; quia in primo & secundo signo tantum se habuit negativè, & ideo nihil postum est repugnans prædestinationi. Sed utrum posset ipsum prædestinare in quarto signo, in quo Iudas offertur ut finaliter impenitens? Dico, quod post id, quod habetur in quarto signo, non potest prædestinare ipsum, regulariter loquendo, propter repugnantiam: sed habito tertio signo, potest ipsum prædestinare in quarto, faciens prædestinationem loco eius, quo Iudas offerebatur, ut finaliter impenitens. Sic debet solui hoc dubium, quoniam Lycherus non sufficienter soluit. Ita Bargius; ex quo etiam sumitur ratio.*

24 Accedit, quod et si de facto Deus neminem prædestinat ex præiudicatis meritis, in signo scilicet aliquo posteriori, posset tamen absolute ita prædestinare,

etiam in sensu composito; ut dictum est. q. 5. dub. 4. assert. 4. loquendo nimirum præcisè de ipso per se ordine & processu prædestinationis, & abstractendo à revelatione, ex qua colligimus, Deum ita neminem prædestinare; cum qua quidem conponi seu coniungi oppositum impossibile est, sed impossibilitate solum consequente, non antecedente; cum revelatio non antecedit, sed sequatur, & supponat existentia seu futuritionem rei, ex qua fit, ut oppositum in sensu composito cum revelatione stare non possit. Ex quibus efficitur, ipsam in se reiectionem absolutam à gloria, etiam iuxta Scoti sententiam, solum fieri in quarto signo ex præiudicatis meritis; licet virtualiter dici possit in secundo signo, quando quis à gratia congrua absolute reijcitur, ut dictum.

25 Sed loquendo de reprobatione negativa à gratia congrua, in secundo signo, iuxta Scotum, facta, an eius ratione homo in eodem signo censendus sit absolute reiectus à gratia congrua, dubium videtur. Nam Bargius quidem loco citato hoc ipso, quod docet, post reprobationem negativam, non solum in primo signo, sed etiam in secundo signo factam, posse nihilominus (etiam in sensu videlicet composito) hominem à Deo prædestinari, planè sentit, etiam supposita reprobatione illa negativa à gratia, in secundo signo facta, hominem non esse absolute reiectum à gratia congrua. Et addi potest ratio. Primo quia etiam in secundo illo signo Deus solum se habuit negativè; & ideo nihil positum est repugnans prædestinationi ad gratiam congruam, in signo aliquo subsequenti. Quod si dicas, Deum in eodem secundo signo, simul voluit eam ipsam negationem; nec id quicquam obstat: quia hæc voluntas non magis repugnat prædestinationi ad gratiam congruam in signo aliquo posteriori, quam ipsa per se negatio: cum hæc sibi minime aduersentur; Volo non eligere ad gratiam congruam in hoc primo signo; & Volo eligere ad gratiam congruam in signo aliquo posteriori. Secundo reprobatio negativa à gratia congrua iuxta Scotum facta in secundo signo, præcedit permissionem peccati, ut nos etiam dicemus dub. 8. Est igitur ante permissionem peccati talis homo non sit destinatus ad gratiam congruam; quid obstat tamen, quo minus in signo aliquo subsequente permissionem peccati destinetur ad gratiam congruam, qua & à peccato liberetur, & perseverans in gratia decedat?

26 Nihilominus tamen verius existimo, in eo ipso signo, quo quis quomodolibet reprobatus est à gratia congrua, siue sit secundum illud signum Scoti, siue aliquod aliud, iuxta varias hæc de re Doctorum sententias, referendas dubit. 6. & 10. simpliciter & absolute reiectum esse ab eadem gratia congrua; quod sentiunt etiam Suarez lib. 3. c. 5. & Vasquez d. 91. c. 2. & d. 95. c. 9. & videtur communis sententia Doctorum, præsertim omnium eorum, qui reiecta simpliciter reprobatione negativa, non agnoscunt aliquam reiectionem à gratia congrua, nisi quæ simpliciter & absolute talis sit; præsertim cum inter omnes certum esse debeat, absolutam reiectionem à prima gratia congrua, in quocunque

signo fiat, nullam habere causam ex parte reprobis, adeoque fieri ante omnem prævisionem peccatorum seu demeritorum, ut dicitur dub. 3.

Vnde etiam sumitur ratio. Quia cum reprobatio absoluta à gratia congrua non fiat ob aliquam causam datam ex parte reprobis; nec verò etiã prædestinatio ad eandem gratiam congruam habeat, aut habere possit causam ex parte reprobis, ut dictum q. 4. dub. 5. fieri non potest, ut Deus expectet posterius instans, in quo paratus sit dare gratiam congruam, si se homo ad illam disponat, sicut de gloria diximus; proinde etiam nulla est causa, cur Deus nō in eo ipso instanti, in quo salvandos gratis destinat ad gratiam congruam, alios quos præterit, non absolute simul etiam rejiciat à prima gratia congrua.

27 Accedit, quod in eo ipso instanti, in quo Deus iuxta Scotum negativè aliquos reprobat à gratia congrua, Deus non tantum habet voluntatē eos non præligendi ad gratiam congruam, sed simul etiam habet voluntatem siue decretum conferendi iisdem eam solum gratiam, quam incongruam futuram esse antea per scientiam mediam cognoverat; quandoquidem in eo ipso signo, quo electis gratia fuit decreta, etiam non electis utique, sua gratia decreta fuit, quæ non est alia, quam incongrua; neque enim hos omnino suæ gratiæ expertes esse voluit, ut patet; neque assignari potest vllum signum, in quo convenientius sua illa gratia reprobis fuerit decreta, quàm illud, in quo sua electis gratia fuit decreta; cum utraque gratia pari proportionē se habeat ad finem, & ad ipsum subiectum cui confertur. Supposito vero decreto reprobis conferendi gratiam solum incongruam, seu quam Deus incongruam futuram novit, impossibile est, in sensu cōposito, utinam in vllō posteriori instanti iisdem decernatur gratia congrua; quandoquidem tale decretum repugnaret priori; quod in hoc cōsistit, quod Deus præsciens scientia media, hunc vel illum hominem, si tali gratia præveniretur, infallibiliter decessurum in peccato mortali; nihilominus ei eam ipsam, non aliam gratiam decrevit: Ergo impossibile est in sensu cōposito, ut Deus post illud signum talem prædestinet ad gratiam congruam; ac proinde iam in eo ipso signo priori, quo negativè reprobatus est à gratia congrua, etiam absolute & simpliciter ab eadem reiectus est. Vnde patet responsio ad argumenta proposita.

28 Ex quibus omnibus denique, quod ad distinctionem illam duplicis reprobationis, & præsertim Scoti ea de re sententiam pertinet, contra nonnullos aliter differentes, colliguntur ista. I. Distinctionem illam duplicis reprobationis non fuisse recens à Scoto, eiusve asseclis excogitatam. II. eã doctrinam, quam tradiderat Scotus in r. d. 41. non displicuisse postea Scoto in r. d. 47. cum eam ibidem non solum nullo verbo improbarit, sed etiam probavit & illustravit. III. friuolum esse; quod contra doctrinam Scoti posteriori loco traditam obijcitur; cum voluntas illa positiva negationis dicatur reflexa, ideo supponere directam negativam, (puta, Nolo his non electis gloriam;) quæ tamen divinæ perfectioni repugnat: cum tamen

Scotus ipse, omnemque eius sententiæ sectatores aperte doceant, eam voluntatem non esse reflexam super actum positivum, quem Scotus in illo instanti, à Deo expresse remouet, ut vidimus: sed super negationem actus positivi: qua de causa etiam Scotus & alij frequenter vocant eam voluntatem quasi reflexam: eò quod non reflectatur super alium actum priorem, sed super negationem actus. IV. friuole item obijci, voluntatem illam quasi reflexam, in primo instanti haberi non posse; eò quod sicut illam tanquam suum obiectum natura prius supponit, ita posterius ac peculiare instans constituat: cum ipsemet Scotus cit. dist. 47. eam negatione illa posteriorem faciat: etsi nihilominus moraliter, ut dictum, quasi vnum quiddam eū ipsa negatione computetur. Quæ falsum autem sit, prædicta negationē, aut voluntatē positivam negationis, in primo instanti positam, *aquipollere ferè tali divinæ voluntati proposito, solo antecedente meæ voluntate pleròq. hominum, non prævisi vllius peccato, non admittente ad gloriam, astanti Caluiniistarum decreto, patebit dubit. 5.*

DUBIUM II.

Quinã sint effectus reprobationis.

S. Thom. 2. 2. p. q. 23. a. 3.

Tria sunt, quæ in quæstionem venire possunt, nimirum, peccatum, poena peccati, & permissio peccati; & controuersia ferè omnis est de permissione peccati; de qua variè loquitur Theologus: quidam enim omnem permissionem peccati ipsius reprobis, docet esse effectum reprobationis; quos citabimus asserere. 6. alij excipiunt permissionem primi peccati: alij excipiunt peccata, quæ reprobo in hac vita remissa sunt: alij saltem negant permissionem vllam peccati esse effectum reprobationis positivam. Quod speciatim etiam sentit Suarez hic lib. 5. cap. 7. num. 9. vbi docet, reprobationis quidem positivæ effectum non esse permissionem peccati, nec vllum omnino aliū effectum huius vitæ; nisi talis dicatur ipsa huius vitæ reprobi priuatio, ad æternam punitionem quasi inchoandam, peculiariter à Deo iniusta: sed omnem eius effectum incipere in exordio futura vitæ, statim ac homo incipit puniri. Reprobationis autem negativæ effectum asserit esse peccati permissionem, non omnem quidem, utpote non peccati etiam originalis, aut quod in hac vita sit remissum; sed eam, quæ sit propria & specialis reprobi; peccati nimirum alicuius personalis, ob quod reuera reprobis damnabitur. Rationem adfert, tum quia putat reprobationem positivam incipere à præscientia finalis peccati. Tum quia putat effectum omnē reprobationis positivæ procedere debere ex efficaci intentione damnandi hominem; sicut prædestinationis effectus procedit ex efficaci intentione conferendi vitæ æternam: at vero permissio peccati non procedit ex decreto efficaci damnationis, cū hoc potius supponat peccatum, adeoque & permissionem peccati, &c. Nos autem rem omnem his asseritionibus declaramus.

Assertio